

Klíímaváltozás és a települési csapadékvíz gazdálkodás

Dr. Buzás Kálmán

**Közüntézményi, vállalkozói
rendezvény**

Tát, 2023. május 23.

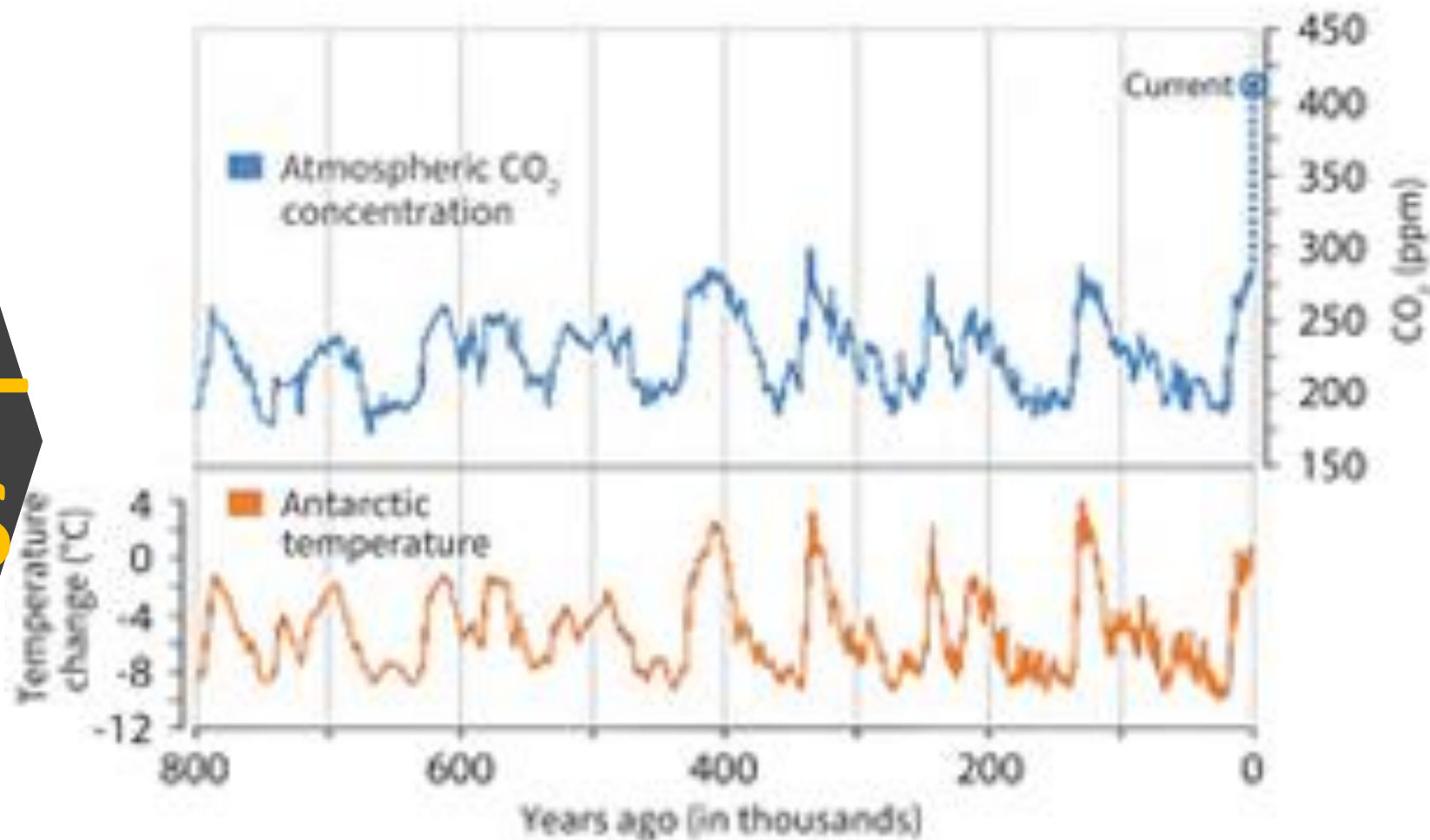

Témakörök

- **Az éghajlatváltozás**
- **A csapadékvíz gazdálkodás**
- **Csapadékvízgazdálkodási megoldások ingatlan léptékben**

ÉGHAJLAT- VÁLTOZÁS

Az éghajlat mindig is változott, de...

ÜVEGHÁZHATÁSÚ GÁZOK

50 – 200 év

+ CH_4 – metán

Fagyott tundra!

CO₂ egyenérték

23

Tartózkodási idő, év

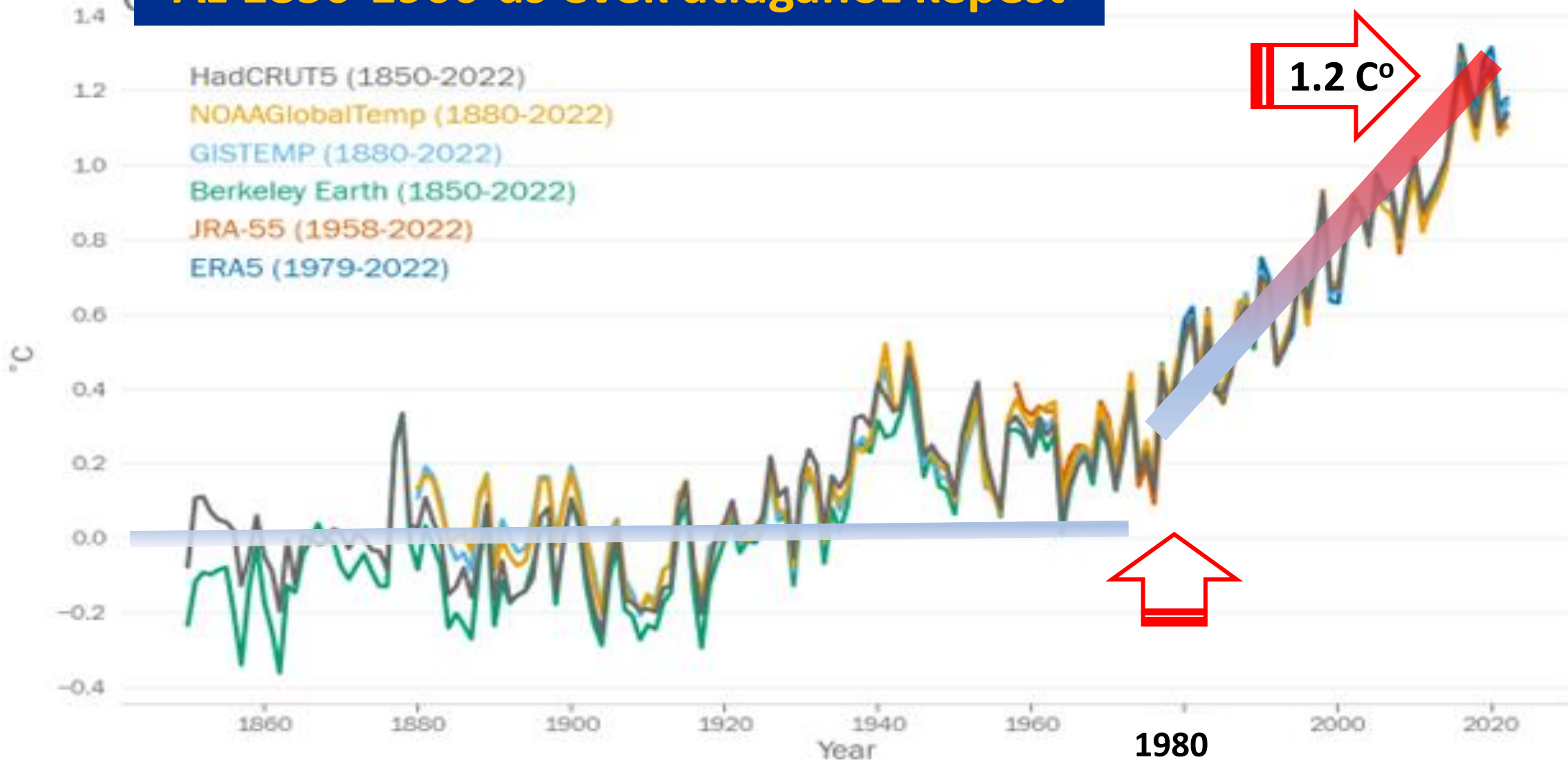
8 - 12

+ N_2O - dinitrogénoxid

314

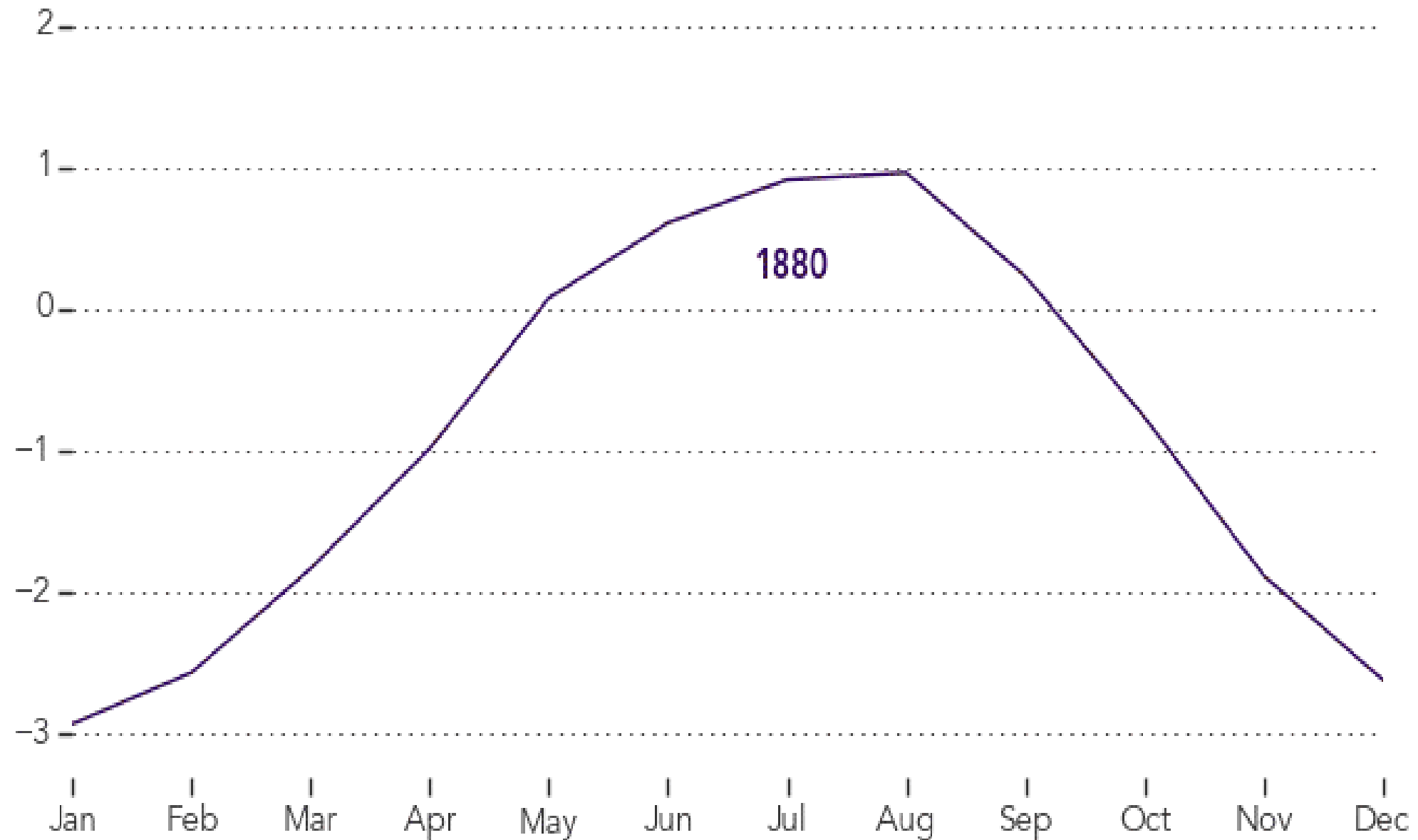
120

A globális átlaghőmérséklet változása Az 1850-1900-as évek átlagához képest

Temperature Anomaly (°C)

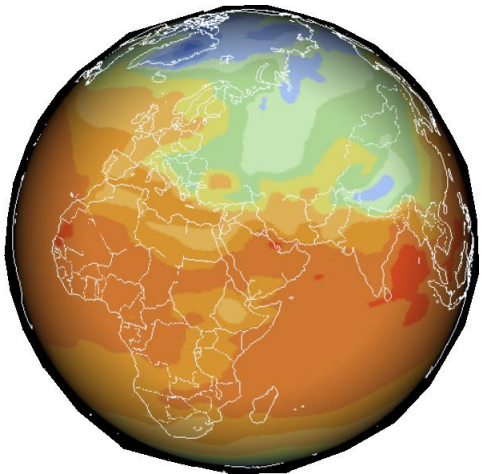
(Difference from 1980-2015 annual mean)

Az éghajlatváltozás elleni védekezés

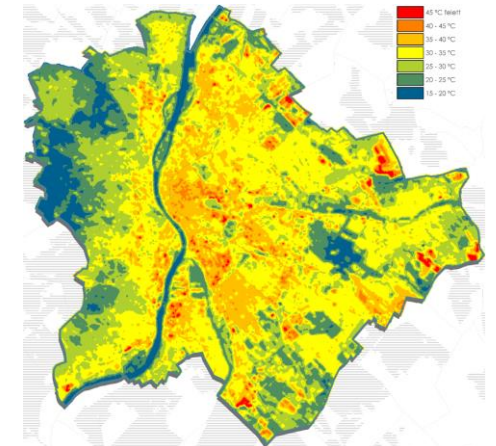
GLOBÁLIS

Az üvegházhatású
gázok kibocsátásának
csökkentése

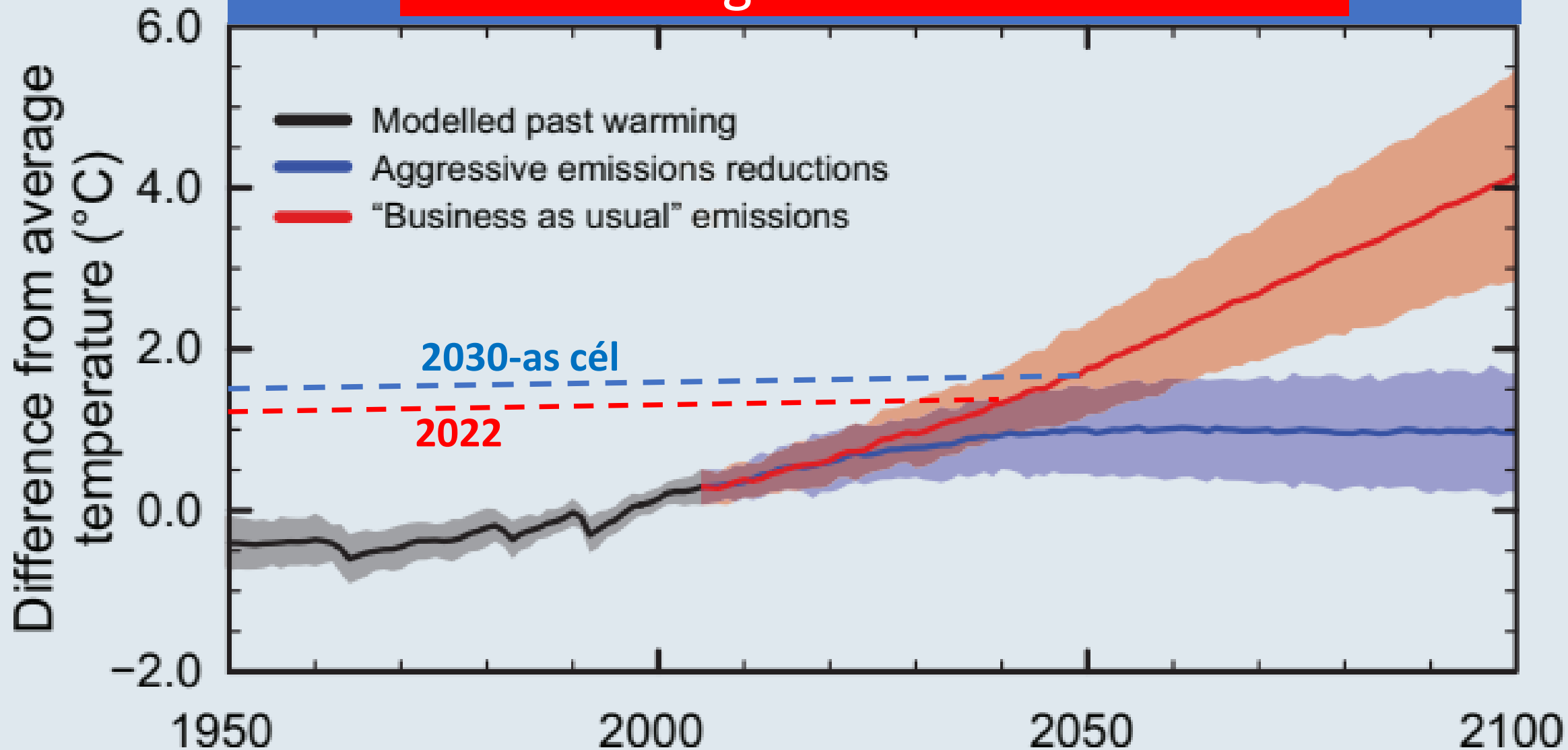

LOKÁLIS

A helyi
alkalmazkodóképesség
növelése

Globális átlagos felszíni hőmérséklet

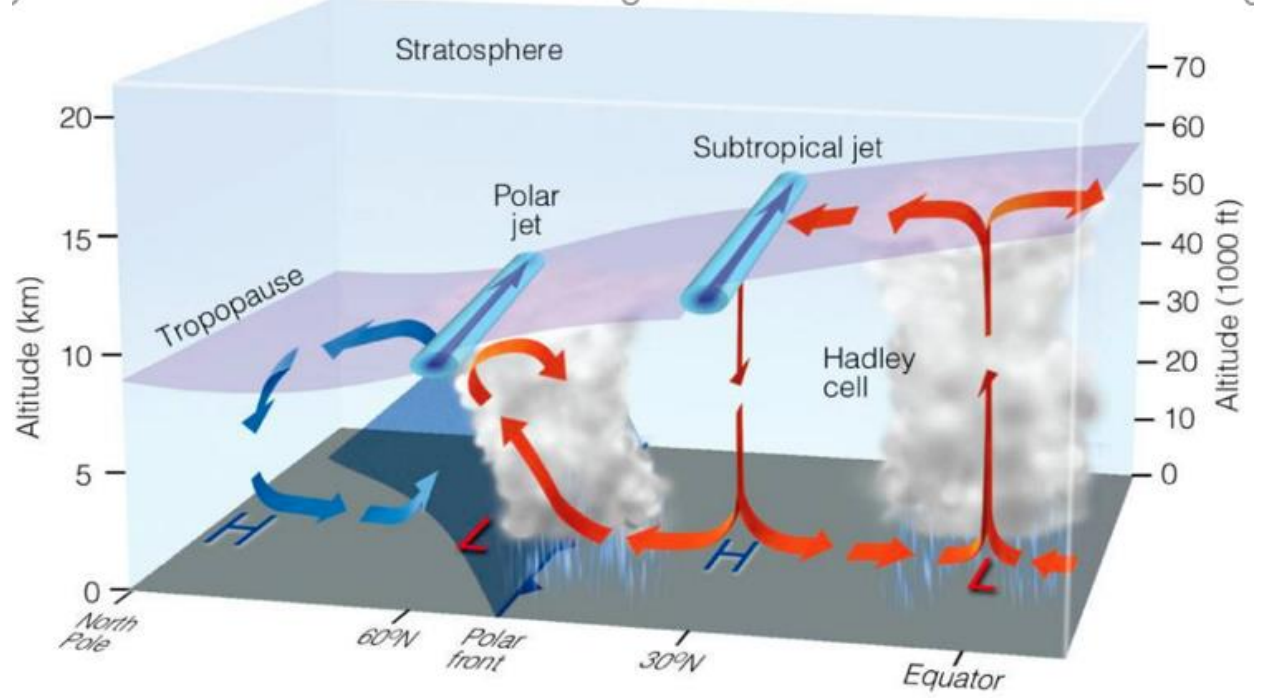
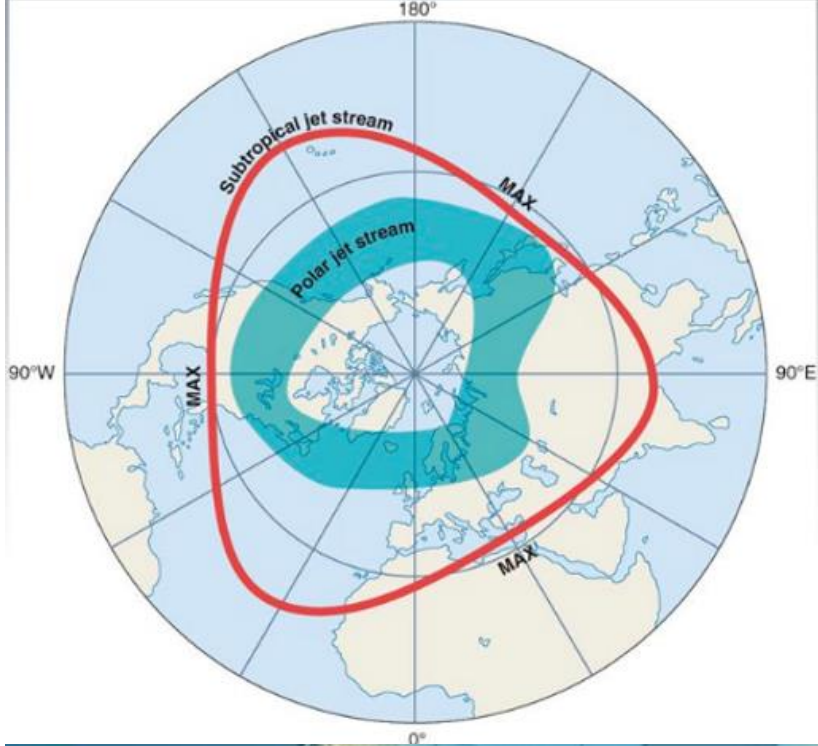
Vajon a jegesmedvék megteszik az ugrást a következő évszázadba? A legújabb tanulmányok azt vetítik előre, hogy ha eltűnik a sarkvidéki tengeri jég, akkor a jegesmedve is eltűnik jelenlegi elterjedési területe nagy részén. (Fotó: Chris Linder, Woods Hole Oceanográfiai Intézet)

**Kell-e aggódnunk
a jegesmedvéért?**

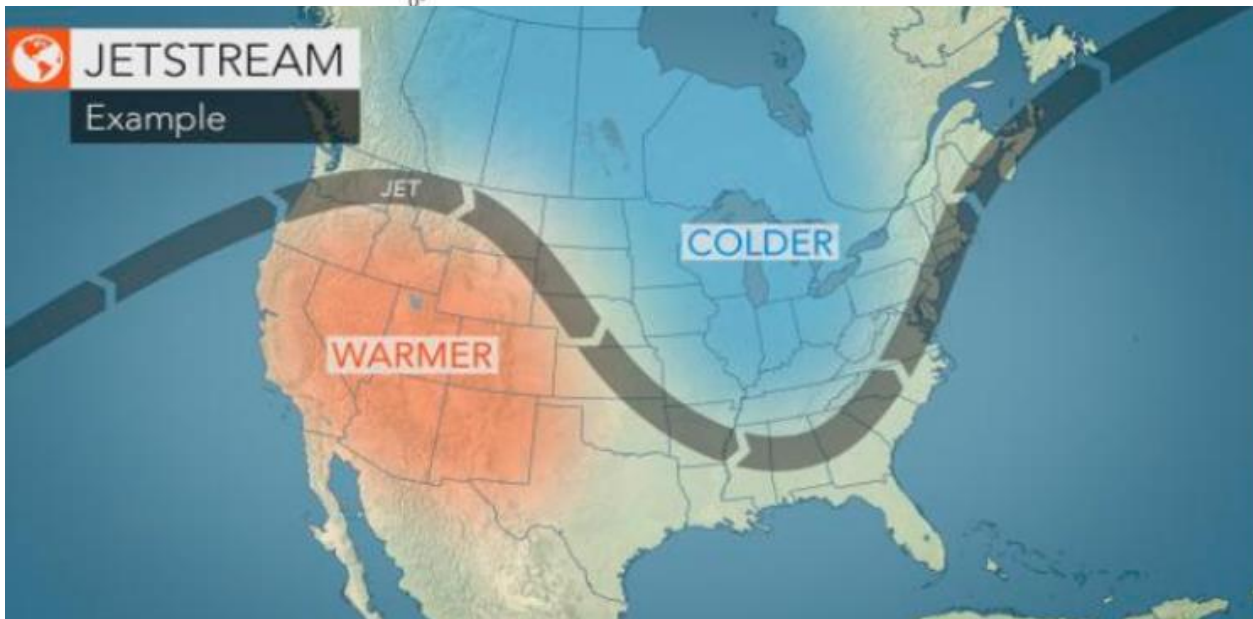
**Kell-e aggódnunk
a jégért?**

**Kell-e aggódnunk
magunkért?**

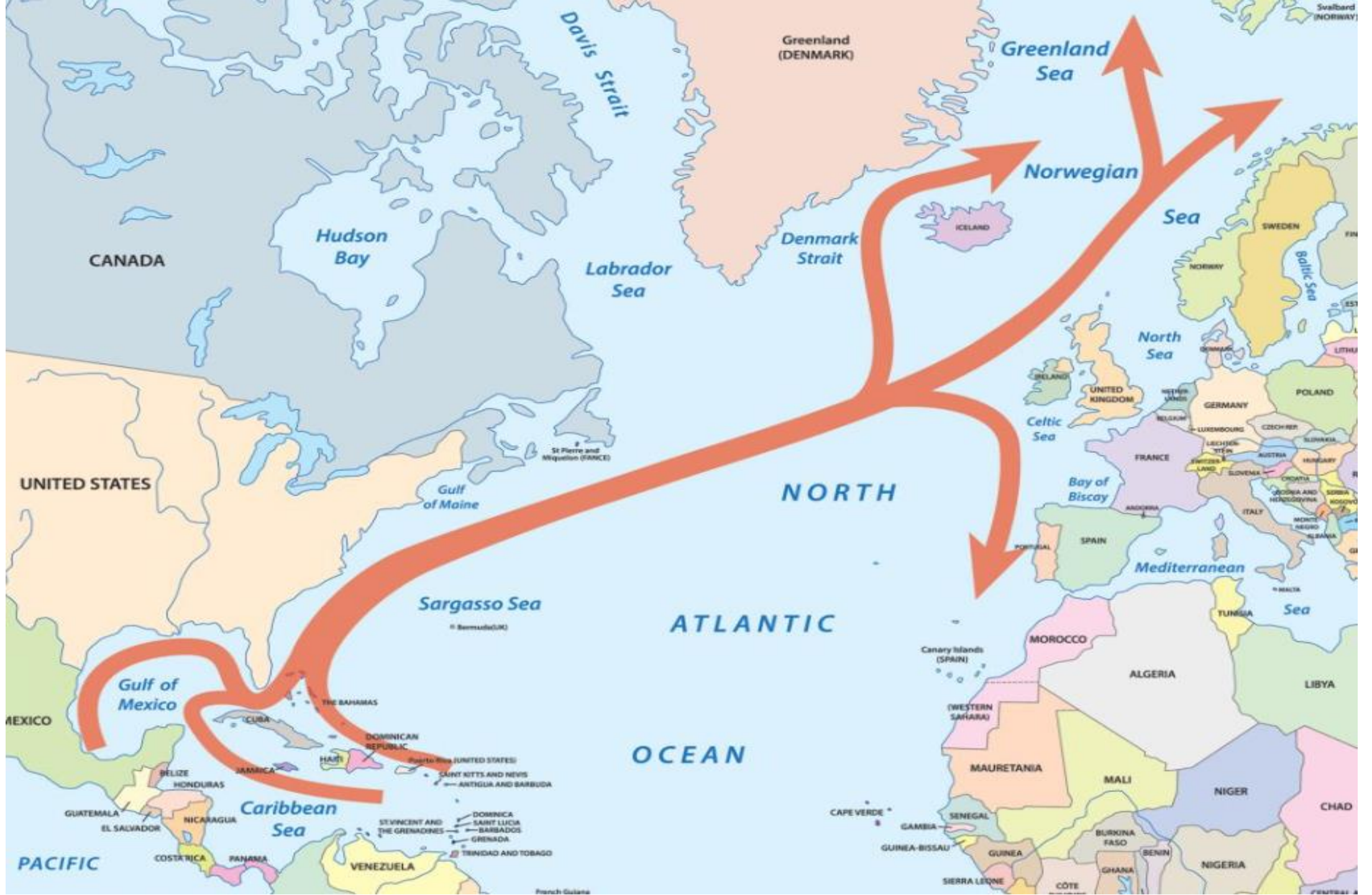

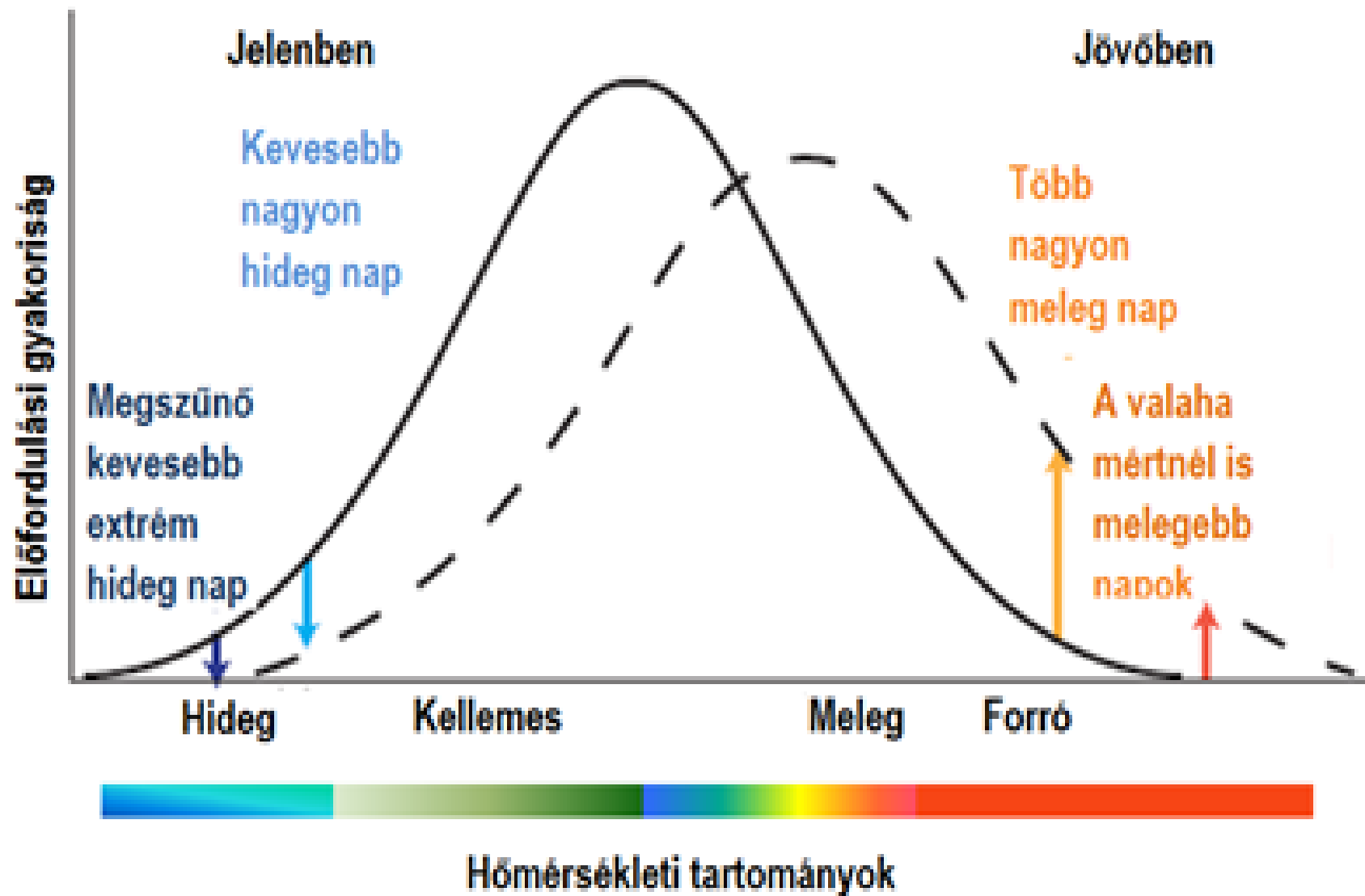
© 2007 Thomson Higher Education

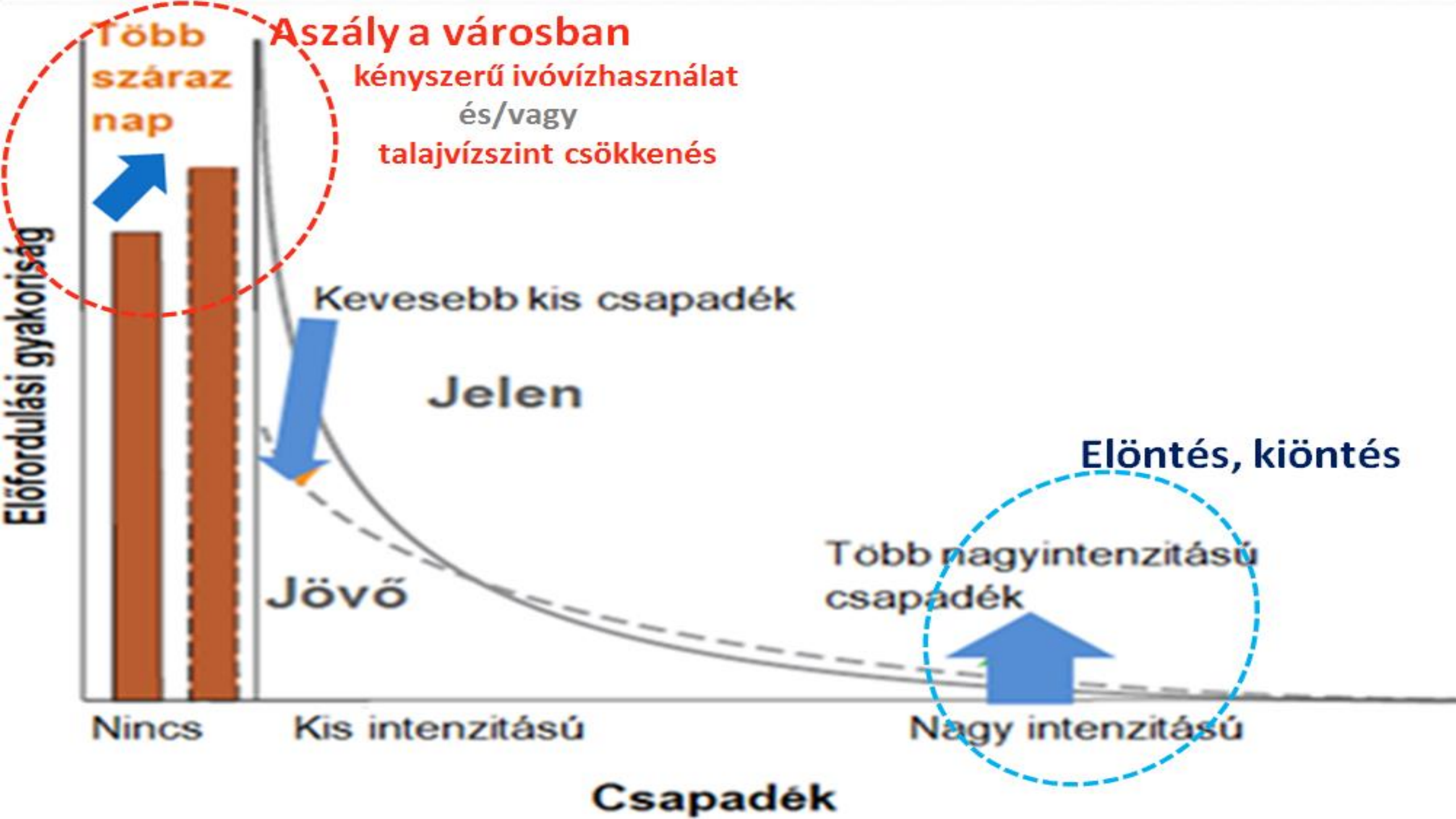

3C for Sustainable Cities

A hőmérsékleti eloszlás megváltozása

A kulcskifejezés:

- **az előfordulási gyakoriság**

Pontosabban:

- **a szélsőséges időjárási
események előfordulási
gyakoriságának növekedése**

Változó csapadékviszonyok

- HA** Változatlan marad az éves csapadékmagasság
- ÉS** Növekszik a nagycsapadékok előfordulási gyakorisága
- AKKOR** Növekedni fog a lefolyó csapadékvíz hányad
- ÉS** Csökken a talajnedvesség és a talajvíz pótlása

Változó csapadékviszonyok

Növekvő gyakoriságú

- villám árvizek;
- csatornahálózati kiöntések –
káresemények;
- költségnövekedés az egyesített rendszerű
csatornahálózatok üzemeltetésénél;

MIT „TUDUNK” MAGYARORSZÁGRA VONATKOZTATVA?

A globálisnál nagyobb az átlaghőmérséklet hazai emelkedése: 1.3 C^0

Várható, hogy az átlaghőmérséklet

- nyáron $4\text{-}7\text{ C}^0$ -kal,
- télen $2\text{-}4\text{ C}^0$ -kal

magasabb lesz a század végére.

Az éves csapadékmennyiség bizonytalan, növekedés és csökkenés is bekövetkezhet, az éven belüli eloszlása azonban bizonyosan módosul.

Az évszakok közül

- a tél enyhébb és csapadékosabb,
- a tavasz melegebb, és szárazabb,
- a nyár forróbb és szárazabb,
- az ősz melegebb lesz.

A 20 évente egyszer előforduló szélsőségek gyakorisága 2-6 évente kialakul. A hőségriadók száma a 10-szeresére, időtartamuk a kétszeresére nő.

A száraz időszakok hossza 3-, 3.5-szörösére növekedhet.

Változó csapadékviszonyok

- **Növekvő gyakoriságú és mértékű öntözési célú ivóvízhasználat/talajvíz kutak használata**
- **Talajvízszint süllyedés, városi növényzet kiszáradása**

**KÉPESEK-E JELENLEGI
RENDSZEREINKKEL
VÁROSAINK
ALKALMAZKODNI
EZEKHEZ AZ ÚJ
FELTÉTELEKHEZ?**

NEM

TELEPÜLÉSI CSAPADÉKVÍZGAZDÁLKODÁS

A település területére hulló csapadékvíz

- **Nem** csak költséget okozó elvezetendő természetesi közeg,
hanem
kiaknázható és kiaknázendó, **megújuló**
természeti erőforrás.

TELEPÜLÉSI CSAPADÉKVÍZGAZDÁLKODÁS

A csapadékvízben rejlő gazdálkodási és kár megelőzési lehetőségek kiaknázása:

- *Hasznosítás (öntözés, egyéb ....)*
és
- *Hasznosulás*
(beszivárogtatás, talajvízpótlás)

A VÍZZEL KAPCSOLATBAN, ÁLTALÁBAN 3 PROBLÉMÁNK ADÓDIK

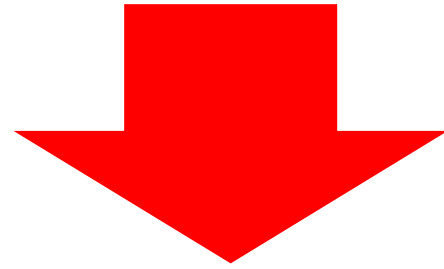
Elvezetés vs. Gazdálkodás

- ❖ Az elvezetés mellett a hasznosítás és/vagy a hasznosulás egyenrangú cél.
- ❖ A csapadékvíz elvezető rendszerek tervezésében megjelenik a városi felszín átalakítása is.

Települési csapadékvíz gazdálkodás

Alkalmazkodás a változó éghajlathoz

A városi vízgyűjtő csapadéokra adott hidrológiai válaszában a lehető legnagyobb mértékű közelítése a természetes állapotéhoz.

Mit tehetünk az alkalmazkodás érdekében:

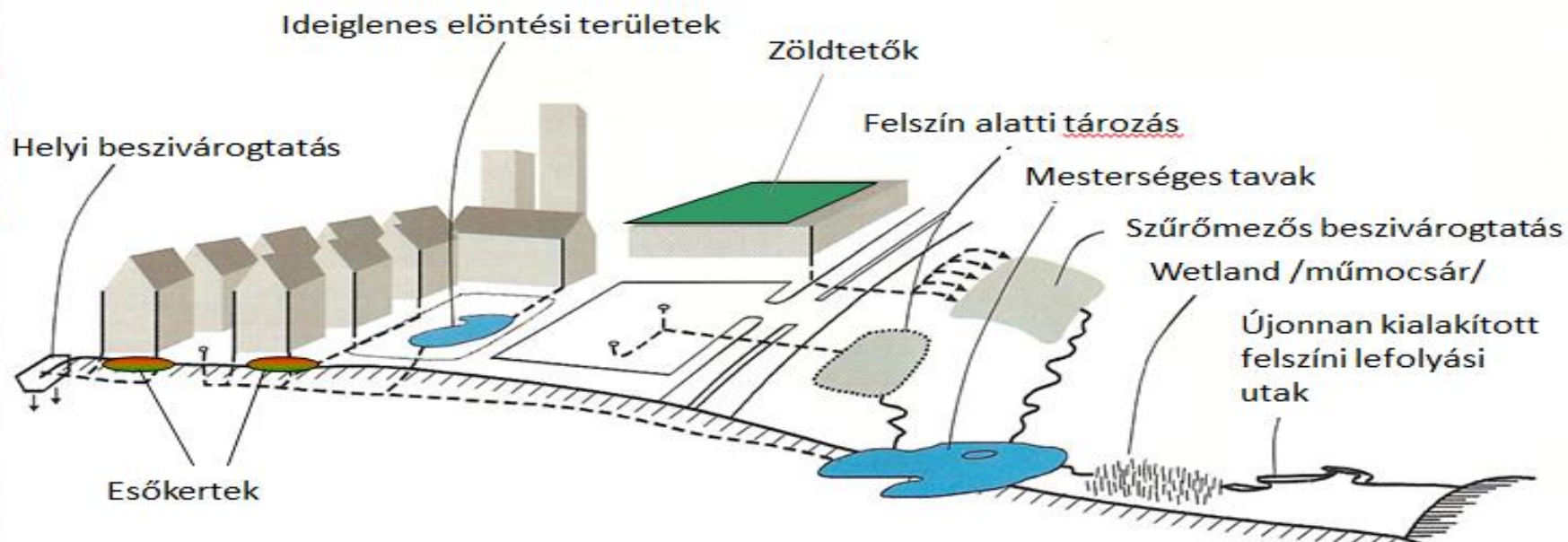
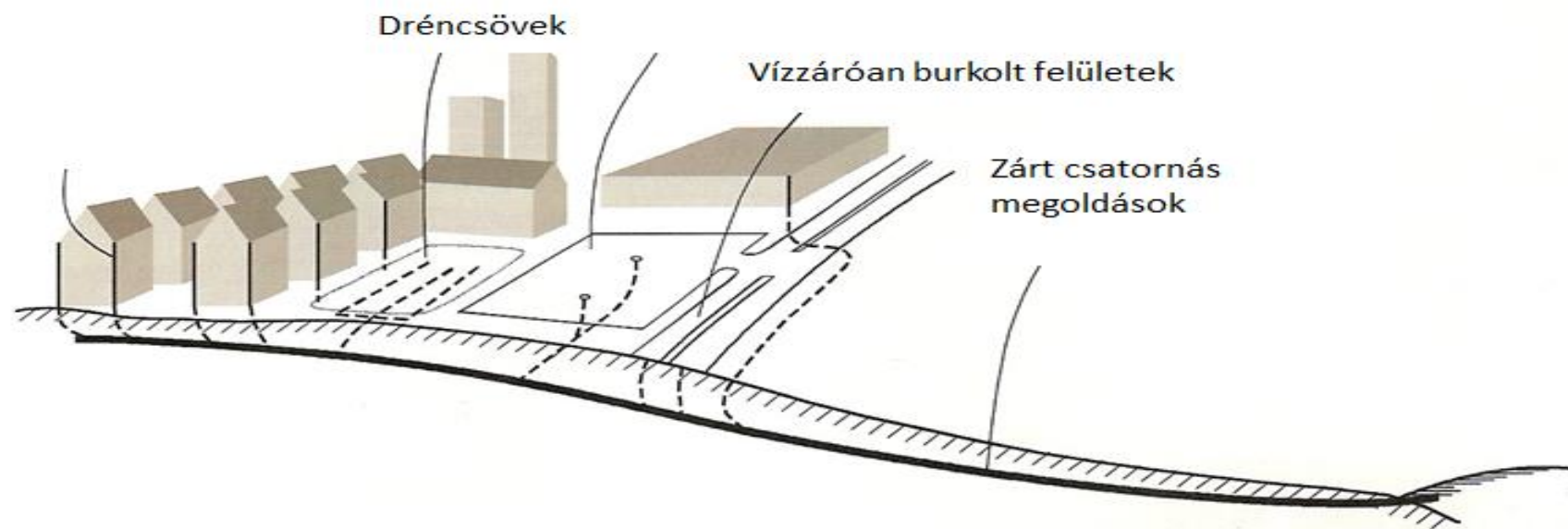
- települési léptékben, illetve
- ingatlan léptékben?

Fenntartható városi csapadékcsatornázás

SUDS

Szürke
/hagyományos/
megoldások

Kék-zöld
megoldások

**A csapadékvíz lefolyásának helyben
tartása és/vagy hasznosítása a keletkezés
helyén.**

Műszaki megoldások az alkalmazkodás növelésére, a csapadékvíz gazdálkodás módszereivel:

- A lefolyási útvonalak helyes és következetes módosítása a beszivárgás érdekében**
- A beszivárgás lehetővé tétele az elvezető rendszerben**
- Tározás**

Hasznosítás/hasznosulás

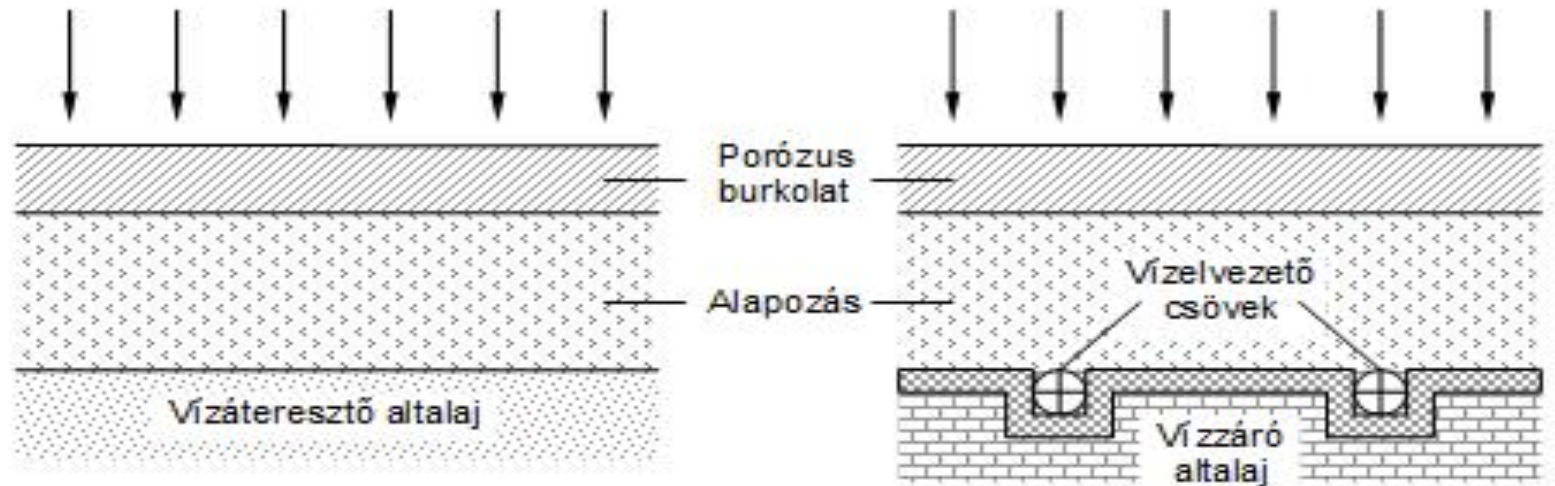
Hasznosítás

Nem ivóvíz minőséget igénylő vízhasználatok: öntözés, WC öblítés, takarítás, kocsimosás

Hasznosulás lehetővé tétele

A talaj nedvességtartalmának pótlása, a mélyebb gyökerű növények kedvezőbb vízellátása érdekében

Porózus, vízáteresztő szilárd burkolatok, Beszivárogtatás zöld területeken

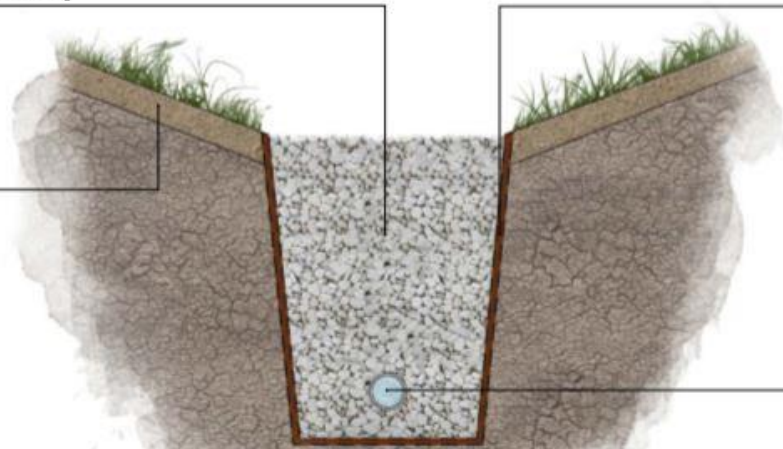

külé kavicsos drénréteg

geotextil

termett talaj

dréncső

22. ábra: Drénárok metszet

19. foto: Szikkasztás és vízvezetés zöldfelületen, Hamburg

**10 éves gyakoriságú
csapadék**

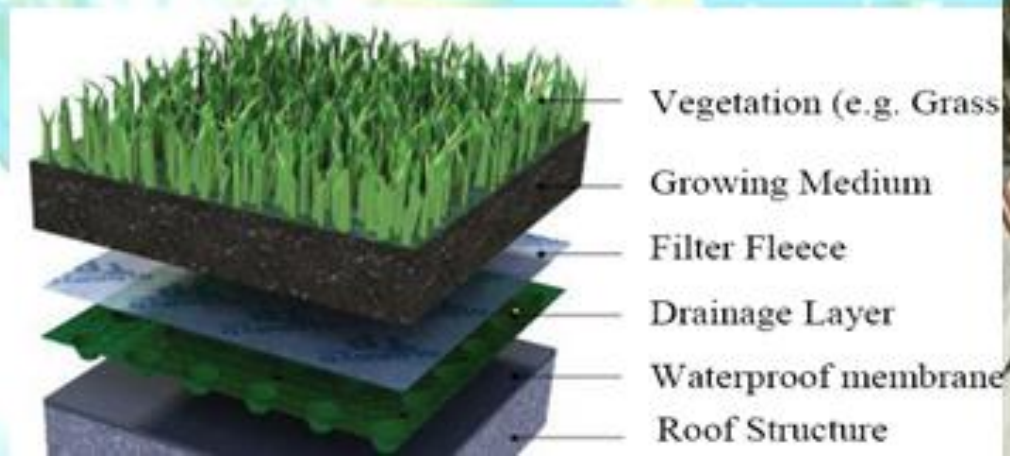
normál vízállás

- **Biológiai visszatartás (bioretention)**

- **zöldtetők**

4. Beszivárogtató kavicsdrének

A lefolyástalan területek vizeinek fogadása, tárolása és lassú beszivárogtatása a környező talajtérbe.

7. Állandó vízborítású területek, wetland-ek

Tulajdonképpen vizes élőhelyek tószzerű, vagy műmocsár jelleggel kialakítva. A lefolyás szabályozása mellett tájképző elemként, rekreációs vagy látványtóként is a városi tájképbe illeszthetők.

10. Tetővizek és burkolt felületi vizek visszatartása felszín alatti tározókkal

Az ilyen tárolók kialakításuktól függően a csapadékvíz nem ivóvíz minőséget igénylő hasznosítását teszik lehetővé, és/vagy beszivárogtatással segítik a talajvíz utánpótlódását. A lefolyás szabályozása mellett lehetőséget nyújtanak a felszín szabad, például parkolós hasznosítására is.

**Milyen hatékonyságot érhetünk el a
lokális, ingatlanszintű
beavatkozásokkal?**

1. vízgyűjtő

2. vízgyűjtő

Éves lefolyás, V, m³

Előkert

Hátsókert

72%-os visszatartás
homok

57%-os visszatartás
lösz

43%-os visszatartás
agyagos iszap

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET

